

Minister Zdrowia

ZPM.050.6.2025.IP
Warszawa, 11 sierpnia 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 9148, złożoną przez Pana Jerzego Polaczka Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie badań do celów sanitarno – epidemiologicznych osób zatrudnianych w podmiotach leczniczych, uprzejmie informuję, że obowiązek wykonywania tych badań regulują przepisy ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy, badania do celów sanitarno-epidemiologicznych powinny być wykonane u osób podejmujących lub wykonujących prace, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby i nieposiadające aktualnego orzeczenia lekarskiego o zdolności do wykonywania tych prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby. Przepisy te funkcjonują niezależnie od innych regulacji prawnych (np. Kodeks pracy, kodeks cywilny i medycyna pracy), co oznacza że istotne jest wykonywanie określonych czynności, z którymi może wiązać się ryzyko przeniesienia zakażenia na inne osoby, a nie rodzaj nawiązanego stosunku pracy czy formy zatrudnienia. Przepisy nie regulują rodzaju posiadanej umowy/kontraktu na świadczenie pracy/usług, a wskazują na okoliczności wykonywanych obowiązków służbowych mogących nieść zagrożenie przeniesienia zakażenia na osoby trzecie. Regulacja ta nie wskazuje, aby posiadanie orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych było warunkiem zatrudnienia osoby (aktualnie dokument wystawiany przez lekarza po przeprowadzeniu badania sanitarno-epidemiologicznego wskazuje jedynie na zdolność lub przeciwwskazania danej osoby do wykonywania określonych czynności zawodowych).

Badania sanitarno-epidemiologiczne mają na celu zapewnienie ochrony zdrowia nie tylko pracownika, ale także osób trzecich, które mogą ulec zakażeniu w wyniku kontaktu z zakażoną osobą wykonującą daną pracę, przy której istnieje możliwość przeniesienia

czynnika zakaźnego. Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ww. ustawy, na obowiązkowe badania sanitarno-epidemiologiczne kieruje pracodawca albo zlecający wykonanie prac - osoby te powinny uwzględnić w wydanym skierowaniu na badania sanitarno-epidemiologiczne rodzaj wykonywanej przez osobę zatrudnioną czynności. Możliwe jest również wystawienie orzeczenia lekarskiego bez zlecenia pracodawcy – na wniosek osoby, która zamierza podjąć pracę, przy której orzeczenie takie jest wymagane (art. 6 ust. 2a ustawy). Osoba poddająca się badaniu wskazuje, jakiego rodzaju prac ma dotyczyć badanie sanitarno-epidemiologiczne i wydawane na jego podstawie orzeczenie lekarskie dla celów sanitarno-epidemiologicznych. Koszty badań sanitarno-epidemiologicznych są ponoszone przez pracodawcę lub zlecającego pracę (art. 8 ust. 4 ustawy) lub w przypadku, gdy badania odbywają się na wniosek osoby badanej na jej koszt (art. 8 ust. 4a ustawy).

Ryzyko przeniesienia zakażenia na inne osoby w związku z wykonywaniem czynności zawodowych jest zależne przede wszystkim od konkretnych czynności wykonywanych na danym stanowisku pracy. Uznaje się, iż przeciwskazaniem do wykonywania prac, które mogą wiązać się z przeniesieniem zakażenia na inne osoby, stanowią w szczególności zakażenia, które bardzo często przebiegają w postaci nosicielstwa tj. bezobjawowo, co dotyczy w szczególności zakażenia wywołane pałeczkami jelitowymi oraz gruźlica.

Kluczowymi kategoriami pracowników, które wymagają uwagi, są zatem osoby objawowe (które zgłaszają objawy wymiotów, biegunek, kaszlu) lub które są ozdowieńcami po zakażeniach mogących wiązać się z nosicielstwem.

Biorąc powyższe pod uwagę, do prac, przy wykonywaniu których istnieje ryzyko przeniesienia zakażenia na inne osoby należą m.in. prace na stanowiskach związanych z wytwarzaniem, pakowaniem, dystrybucją lub przechowywaniem nieopakowanej żywności, a także przygotowaniem i wydawaniem posiłków, myciem naczyń i pojemników przeznaczonych na żywność. Dotyczy to w szczególności osób zatrudnionych m.in. w: zakładach żywienia zbiorowego, zakładach hurtowych i detalicznych obrotu nieopakowaną żywnością, zakładach produkujących lub wprowadzających żywność do obrotu, w tym także podmiotów wykonujących działalność leczniczą czy szeroko pojętych podmiotów świadczących usługi opiekuńcze. W odniesieniu do podmiotów wykonujących działalność leczniczą i opiekuńczą będą to np. osoby zatrudnione w kuchni, osoby wydające catering zewnętrzny, osoby dostarczające/serwujące żywność pacjentom lub podopiecznym). W kontekście gruźlicy istotnie wyższe ryzyko przeniesienia zakażenia na osoby trzecie są czynności zawodowe związane z opieką nad osobami/pacjentami z obniżoną odpornością, dziećmi i młodzieżą.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Marek Kos
Podsekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/